

Asesiad Strwythuredig 2023 – Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Felindre

Blwyddyn archwilio: 2023

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3982A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildddefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.

Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Adroddiad cryno	
Ynglŷn â'r adroddiad hwn	4
Canfyddiadau allweddol	5
Argymhellion	7
Adroddiad manwl	
Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant	9
Systemau sicrwydd corfforaethol	16
Dull corfforaethol o gynllunio	21
Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol	24
Atodiadau	
Atodiad 1 – Dulliau archwilio	29
Atodiad 2 – Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol	31
Atodiad 3 – Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio	36

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi canfyddiadau gwaith asesu strwythuredig 2023 yr Archwilydd Cyffredinol yn Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Felindre (yr Ymddiriedolaeth). Mae ein gwaith asesu strwythuredig wedi'i gynllunio i helpu i gyflawni gofyniad statudol yr Archwilydd Cyffredinol o dan adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 i fod yn fodlon bod cyrff y GIG wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth ddefnyddio adnoddau. Mae eich adolygiad o ddull corfforaethol yr Ymddiriedolaeth o bennu amcanion llesiant newydd yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn cael ei gynnal i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 2 Cynhaliwyd ein gwaith Asesu Strwythuredig 2023 ar adeg pan oedd cyrff y GIG yn dal i ymateb i etifeddiaeth pandemig COVID-19 wrth iddynt geisio adfer a thrawsnewid gwasanaethau ac ymateb i'r galw ychwanegol yn y system sydd wedi cronni yn ystod y pandemig. Ar ben hynny, mae cyrff iechyd hefyd yn delio â set ehangach o heriau sy'n gysylltiedig â'r argyfwng costau byw, yr argyfwng hinsawdd, pwysau chwyddiant ar gyllid cyhoeddus, prinder gweithlu, ac ystâd sy'n heneiddio. Yn fwy nag erioed, felly, mae angen i gyrff y GIG a'u Byrddau gael trefniadau llywodraethu corfforaethol cadarn a all roi sicrwydd iddynt eu hunain, y cyhoedd a rhanddeiliaid allweddol bod y camau angenrheidiol yn cael eu cymryd i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel, diogel ac ymatebol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n ddoeth.
- 3 Prif ffocws y gwaith fu ar drefniadau corfforaethol yr Ymddiriedolaeth ar gyfer sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd, gyda ffocws penodol ar y canlynol:
  - tryloywder, cydlyniant ac effeithiolrwydd y bwrdd;
  - Systemau sicrwydd corfforaethol;
  - Dull corfforaethol o gynllunio; ac
  - ymagwedd gorfforaethol tuag at reolaeth ariannol.Nid ydym wedi adolygu trefniadau gweithredol yr Ymddiriedolaeth fel rhan o'r gwaith hwn.
- 4 Mae ein gwaith wedi cael ei lywio gan ein gwaith asesu strwythuredig blaenorol, sydd wedi'i ddatblygu a'i fireinio dros sawl blwyddyn. Mae hefyd wedi'i hysbysu gan:
  - Rheolau Sefydlog Model, Archebu a Dirprwyo Pwerau
  - Model Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog
  - Cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru
  - Y Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru (Ail Argraffiad)
  - Canllawiau arfer da perthnasol eraill

Gwnaethom ein gwaith rhwng mis Gorffennaf 2023 a mis Tachwedd 2023. Mae'r dulliau a ddefnyddir i gyflawni ein gwaith wedi'u crynhoi yn **Atodiad 1**.

- Rydym hefyd yn darparu diweddariad yn yr adroddiad hwn ar gynnydd yr Ymddiriedolaeth wrth fynd i'r afael ag argymhellion rhagorol a nodwyd mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol yn **Atodiad 2**.

Canfyddiadau allweddol

- Ar y cyfan, **canfuom fod yr Ymddiriedolaeth yn parhau i gael ei harwain a'i llywodraethu'n dda, gyda gweledigaeth a blaenoriaethau strategol clir, gwella systemau sicrwydd a threfniadau effeithiol ar gyfer rheoli ei chyllid. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd ymhellach, cryfhau trefniadau rheoli risg strategol, a sicrhau bod cynlluniau a strategaethau corfforaethol yn cynnwys amcanion a chamau gweithredu clir ar gyfer holl swyddogaethau'r Ymddiriedolaeth.**

Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant

- Canfuom fod y **Bwrdd a'i bwyllgorau yn gweithredu'n dda ar y cyfan, gydag ymrwymiad parhaus i dryloywder cyhoeddus, gwelliant parhaus ac i glywed gan gleifion a rhoddwyr. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella rhai trefniadau ymhellach.**
- Mae'r Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal ei fusnes yn dryloyw. Mae cyfarfodydd y Bwrdd yn cael eu ffrydio'n fyw, a phapurau ar gael cyn cyfarfodydd. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella tryloywder busnes y Bwrdd ymhellach. Mae hyn yn cynnwys hyrwyddo cyfarfodydd Bwrdd drwy'r cyfryngau cymdeithasol, cyhoeddi papurau agenda'r pwyllgor cyn cyfarfodydd, rhoi crynodeb byr i'r cyhoedd o'r penderfyniadau a wneir mewn sesiynau preifat, a chyhoeddi cofnodion Bwrdd a phwyllgor heb eu cadarnhau yn fuan ar ôl cyfarfodydd.
- Mae trefniadau effeithiol i gefnogi ymddygiad busnes y Bwrdd. Mae cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor yn cael eu rheoli'n dda, gyda chraffu da, her a thrafodaeth. Fodd bynnag, mae rhai pwyllgorau yn ei chael hi'n anodd cynnal cyfarfodydd i amser. Mae papurau Bwrdd a Phwyllgor yn aml yn cynnwys gormod o fanylion ac nid ydynt yn rhoi digon o sicrwydd ar effaith mentrau neu gamau a gymerir.
- Mae'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i glywed gan gleifion a rhoddwyr ac mae'n cynyddu gweithgareddau i alluogi aelodau'r Bwrdd i glywed gan ddefnyddwyr gwasanaeth. Mae'r Bwrdd yn sefydlog ac yn parhau i ddangos ymrwymiad cadarnhaol i welliant parhaus. Fodd bynnag, bydd angen i'r Ymddiriedolaeth sicrhau bod trefniadau priodol ar waith i sicrhau sefydlogrwydd parhaus pe bai newidiadau i'w charfan Aelod Annibynnol.

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 11 Canfuom fod **gwelliannau cadarnhaol wedi'u gwneud i systemau sicrwydd corfforaethol allweddol, yn enwedig mewn perthynas â rheoli perfformiad, olrhain argymhellion, ac ymateb i'r dyletswyddau newydd o ran ansawdd a gonestrwydd. Fodd bynnag, mae'r cynnydd o ran adnewyddu risgiau strategol wedi bod yn araf, gan gyfyngu ar allu'r Bwrdd i gynnal goruchwyliaeth effeithiol ohonynt.**
- 12 Mae'r Ymddiriedolaeth wedi parhau i ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd, ond mae'r cynnydd i adnewyddu risgiau strategol wedi bod yn araf. O ganlyniad, nid yw'r Bwrdd wedi adolygu Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd am fwy na chwe mis. Mae'r Ymddiriedolaeth yn rhagweld y bydd y templed newydd yn cael ei phoblogi gyda'r risgiau diwygiedig a'r rheolaethau a'r sicrwydd cysylltiedig mewn pryd ar gyfer cyfarfod Bwrdd Tachwedd 2023. Mae gwelliannau i wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn rhoi gwell eglurder ynghylch risgiau gweithredol. Mae hyn wedi tynnu sylw at natur hirsefydlog llawer o'r risgiau, ac mae'r Bwrdd am roi mwy o sylw i'r risgiau agored hiraf dros y misoedd nesaf.
- 13 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cryfhau ei dull corfforaethol o adrodd, goruchwyllo a chraffu ar berfformiad sefydliadol. Mae'n ceisio datblygu datrysiaid Cudd-wybodaeth Busnes i helpu i awtomeiddio casglu ac adrodd mesurau perfformiad. Mae'r Ymddiriedolaeth wedi cymryd camau priodol i adolygu ei chydymffurfiad â'r dyletswyddau newydd o ran ansawdd a gonestrwydd. Mae yna drefniadau da i oruchwyllo a chraffu ar gynnydd i fynd i'r afael ag argymhellion archwilio ac adolygu.

Dull corfforaethol o gynllunio

- 14 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau effeithiol ar gyfer cynhyrchu, goruchwyllo a chraffu ar ddatblygu strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Fodd bynnag, nid yw IMTP 2023-26 yn cynnwys amcanion clir, sy'n cael eu cefnogi gan amserlenni ar gyfer cyflawni a chanlyniadau mesuradwy a fwriedir mewn perthynas â swyddogaethau corfforaethol trawsbynciol.**
- 15 Mae'r Ymddiriedolaeth wedi nodi gweledigaeth glir yn ei strategaeth hirdymor a'i strategaethau galluogi ategol. Mae gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau cynllunio corfforaethol effeithiol ond mae angen iddi sicrhau, pan fydd yn datblygu blaenoriaethau ar gyfer Cynlluniau Tymor Canolig Integredig (IMTP) yn y dyfodol, ei bod yn ystyried yr adnoddau ar y cyd sydd eu hangen i gyflawni pob un ohonynt yn hytrach nag yn unigol. Cafwyd ymgysylltiad da ar lefel Bwrdd drwy gydol datblygiad IMTP 2023-26.
- 16 Mae IMTP 2023-26 yn cynnwys amcanion a chamau gweithredu clir, wedi'u cefnogi gan amserlenni ar gyfer cyflawni a chanlyniadau mesuradwy arfaethedig ar gyfer gwasanaethau gwaed a chanser. Fodd bynnag, nid yw'r amcanion ar gyfer trawsbynciol swyddogaethau corfforaethol yn cael eu tanategu gan gamau

gweithredu penodol, ac nid ydynt yn gaeth i amser nac yn fesuradwy. Mae adroddiadau cynnydd yn erbyn IMTP 2023-26 wedi'i gyfyngu i wasanaethau gwaed a chanser yn unig, ac nid yw'r Bwrdd llawn wedi derbyn adroddiadau cynnydd. Wrth symud ymlaen, mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod bod angen i adroddiadau cynnydd IMTP ddarparu naratif gwell i egluro effaith y camau gweithredu a gyflawnir ac na ddarperir ar ansawdd a pherfformiad gwasanaethau.

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 17 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau da o hyd ar gyfer cynllunio ariannol a rheoli a monitro ei sefyllfa ariannol.**
- 18 Cyflawnodd yr Ymddiriedolaeth ei dyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-2023 ac mae'n rhagweld y bydd yn torri i fyny yn 2023-24.
- 19 Mae gan yr Ymddiriedolaeth broses glir ar gyfer cynllunio ariannol, gyda chyfranogiad da gan y Bwrdd, er bod datblygu a nodi cynllun cynilo rheolaidd wedi bod yn her. Mae ei drefniadau ar gyfer rheoli, goruchwyllo a chraffu rheolaeth ariannol yn gadarn.

Argymhellion

- 20 **Arddangosyn 1** yn manylu ar yr argymhellion sy'n codi o'n gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys amserlenni a'n hasesiad blaenoriaeth. Crynhoir ymateb yr Ymddiriedolaeth i'n hargymhellion yn **Atodiad 3**.

Arddangosyn 1: 2023 argymhellion

Argymhellion

Tryloywder busnes y Bwrdd

- A1** Anaml y bydd yr Ymddiriedolaeth yn rhoi cyhoedduswydd i'w chyfarfodydd Bwrdd ar ei sianeli cyfryngau cymdeithasol. Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses i sicrhau bod nodiadau atgoffa mwy aml am gyfarfodydd Bwrdd yn cael eu postio ar gyfryngau cymdeithasol (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Tryloywder busnes y Bwrdd

- A2** Nid yw'r Ymddiriedolaeth yn rhoi cyhoedduswydd i'r hyn sydd i'w drafod yng nghyfarfodydd preifat y Bwrdd neu bwyllgor nac yn cyhoeddi crynodebau o'r hyn a drafodir. Dylai'r ymddiriedolaeth:
  - cynnwys rhestr o'r eitemau i'w trafod mewn sesiynau preifat ar agendâu cyfarfod cyhoeddus y Bwrdd a'r Pwyllgor (**Blaenoriaeth Ganolig**); a

Argymhellion

- darparu crynodebau byr (a chyhoeddi) o drafodaethau preifat y Bwrdd a'r pwyllgorau (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Tryloywder busnes y Bwrdd

A3 Cyhoeddir cofnodion pwyllgor ar wefan yr Ymddiriedolaeth pan gânt eu cynnwys mewn papurau ar gyfer y cyfarfod nesaf, fel arfer ddeufis yn ddiweddarach. Dylai'r Ymddiriedolaeth gyhoeddi cofnodion heb eu cadarnhau cyn gynted â phosibl ar ôl cyfarfodydd pwyllgor, yn dilyn gwirio cywirdeb, tra'n parhau i gadw cadarnhad llawn o gywirdeb aelodau'r pwyllgor yn y cyfarfod canlynol (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Adroddiadau bwrdd a phwyllgor

A4 Mewn papurau clawr Bwrdd a phwyllgor, nid yw'r crynodeb o drafodaethau blaenorol a gynhaliwyd ar wahân i a, yn aml yn gwneud yn glir beth oedd y canlyniad ac a oes unrhyw gamau cytunedig wedi'u gweithredu. Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses i sicrhau bod crynodebau o drafodaethau blaenorol yn cynnwys y camau gweithredu y cytunwyd arnynt o ganlyniad, ac a ydynt wedi cael eu gweithredu (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Sicrwydd risg gweithredol

A5 Nid oedd papurau clawr diweddar ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cynnwys y rhesymau pam nad oedd rhai risgiau yn cael sylw mwyach. Mae hyn yn golygu nad oes gan aelodau cyfarfod unrhyw sicrwydd bod y rheswm dros hepgoriadau yn ganlyniad i liniaru risg yn cael effaith gadarnhaol. Yn y dyfodol mae'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn ymdrin ag adroddiadau, dylai'r Ymddiriedolaeth roi crynodeb o'r rhesymau pam y tynnwyd risgiau o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol (**Blaenoriaeth Uchel**).

Adroddiadau bwrdd a phwyllgor

A6 Yn aml, mae adroddiadau, papurau a chyflwyniadau'r Bwrdd a'r pwyllgor yn fanwl ar waith, ac yn canolbwyntio ar weithgareddau, ond yn darparu llai o eglurder ar effeithiau mentrau neu gamau a gymerir. Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses i sicrhau bod noddwyr Arweiniol Gweithredol yn adolygu i sicrhau bod adroddiadau, papurau a chyflwyniadau yn canolbwyntio ar faterion ac effeithiau allweddol (**Blaenoriaeth Ganolig**).

Adroddiad manwl

Tryloywder bwrdd, effeithiolrwydd a chydlyniant

- 21 Gwnaethom ystyried a yw Bwrdd yr Ymddiriedolaeth yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw.
- 22 Canfuom fod **y Bwrdd a'i bwyllgorau yn gweithredu'n dda ar y cyfan, gydag ymrwymiad parhaus i dryloywder cyhoeddus, gwelliant parhaus, a chlywed gan gleifion a rhoddwyr. Fodd bynnag, mae cyfleoedd yn parhau i wella rhai trefniadau ymhellach.**

Tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd

- 23 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i dryloywder cyhoeddus busnes bwrdd a phwyllgor. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r Bwrdd a'r Pwyllgor:
  - cyfarfodydd sy'n hygyrch i'r cyhoedd;
  - papurau sydd ar gael i'r cyhoedd cyn cyfarfodydd;
  - penderfyniadau a busnes yn cael eu gwneud yn dryloyw; a
  - chofnodion cyfarfod yn cael eu gwneud ar gael i'r cyhoedd mewn modd amserol.
- 24 Canfuom, er **bod y Bwrdd yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynnal ei fusnes yn dryloyw, bod cyfleoedd yn parhau i gynyddu mynediad cyhoeddus i fusnes y Bwrdd.**
- 25 Mae holl gyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd yn parhau i gael eu ffrydio'n fyw er mwyn caniatáu i'r cyhoedd arsylwi'n rhithwir, gyda recordiadau ar gael ar wefan yr Ymddiriedolaeth. Mae gwefan yr Ymddiriedolaeth yn nodi sut y gall aelodau'r cyhoedd gofrestru i arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd; fodd bynnag, anaml y mae'r Ymddiriedolaeth yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r cyfarfodydd hyn ar ei sianeli cyfryngau cymdeithasol (**Argymhelliad 1**). Nid yw'r Ymddiriedolaeth, fodd bynnag, yn ffrydio'n fyw nac yn cofnodi ei chyfarfodydd pwyllgor cyhoeddus (heblaw at ddiben cymryd cofnodion).
- 26 Cyhoeddir papurau'r bwrdd ar y wefan cyn cyfarfodydd; fodd bynnag, nid yw papurau'r pwyllgor. Yn ein hadroddiad asesu strwythuredig yn 2022, gwnaethom dynnu sylw at y ffaith bod papurau ar gyfer rhai cyfarfodydd pwyllgor ar goll o wefan yr Ymddiriedolaeth ymhell ar ôl i gyfarfodydd ddigwydd (gweler **Atodiad 2 R1 2022**). Er bod yr holl bapurau cyfarfod bellach ar gael ar y wefan, yn ystod 2023 canfuom nad oedd rhai papurau cyfarfod ar gael am wythnosau lawer ar ôl y cyfarfod¹. Ar hyn o bryd mae'r Ymddiriedolaeth yn adnewyddu ei Llawlyfr

¹ Fe wnaethom adolygu'r wefan ar 18 Gorffennaf 2023, a chanfod bod papurau cyfarfod Pwyllgor Datblygu Strategol 4 Mai 2023 ar goll o'r wefan. Fe wnaethom hefyd adolygu'r wefan ar 4 Hydref 2023, a nodwyd bod papurau'r Pwyllgor Archwilio 26 Gorffennaf 2023 ar goll. Mae holl bapurau'r pwyllgor bellach ar gael ar y wefan.

Llywodraethu Corfforaethol. Mae'r Llawlyfr nawr yn nodi gofyniad i bapurau pwyllgor gael eu cyhoeddi wythnos cyn cyfarfodydd a'r cyfrifoldebau dros sicrhau bod dogfennau allweddol yn cael eu cyhoeddi ar y wefan unwaith y byddant wedi'u cymeradwyo gan bwyllgor neu'r Bwrdd.

- 27 Gwnaethom arsylwi trafodaethau agored a gonest mewn cyfarfodydd cyhoeddus y Bwrdd a'r pwyllgorau. Mae'r Ymddiriedolaeth yn lleihau'r defnydd o sesiynau preifat Bwrdd a Phwyllgor, gan gadw'r rhain ar gyfer materion cyfrinachol a sensitif yn unig. Fodd bynnag, nid yw'r Ymddiriedolaeth yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r hyn sydd i'w drafod yng nghyfarfodydd preifat y Bwrdd neu bwyllgor nac yn cyhoeddi crynodebau o'r hyn a drafodir (**Argymhelliad 2**).
- 28 Mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i gofnodi penderfyniadau brys a wnaed gan y Cadeirydd rhwng cyfarfodydd rhestredig y Bwrdd. Mae'r holl benderfyniadau brys yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd yn ysgrifenedig ar gyfer craffu a chadarnhau.
- 29 Cyhoeddir cofnodion bwrdd ar wefan yr Ymddiriedolaeth (heb eu cadarnhau) yn y papurau ar gyfer y cyfarfod nesaf, ac unwaith y cadarnheir y cyfarfod hwn, ailgyhoeddir papurau'r agenda. Nid yw cofnodion cyfarfodydd pwyllgor ar gael ar wefan yr Ymddiriedolaeth nes iddynt gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf a'u cyhoeddi ym mhapurau'r cyfarfod hwnnw, sydd fel arfer o leiaf ddau fis yn ddiweddarach. Dylai'r Ymddiriedolaeth anelu at gyhoeddi cofnodion pwyllgor heb eu cadarnhau cyn gynted â phosibl ar ôl cyfarfodydd pwyllgor (gan ganiatáu amser i wirio cywirdeb gan gadeirydd y cyfarfod ac arweinydd gweithredol perthnasol), tra'n dal i gadw cadarnhad llawn o gywirdeb gan aelodau'r pwyllgor yn y cyfarfod canlynol (**Argymhelliad 3**). Byddai hyn yn helpu aelodau o'r cyhoedd i gael dealltwriaeth amserol o fusnes pwyllgorau, yn enwedig gan nad yw'r cyhoedd yn gallu mynychu neu arsylwi cyfarfodydd pwyllgorau.

Trefniadau i gefnogi ymddygiad busnes y Bwrdd

- 30 Gwnaethom ystyried a oes trefniadau priodol a thryloyw ar waith i gefnogi ymddygiad effeithiol busnes y Bwrdd a'r pwyllgor. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o ffurfiol, cyfoes ac ar gael i'r cyhoedd:
- Archebu a Dirprwyo Pwerau a Chynllun Dirprwyo ar waith, sy'n nodi'n glir atebolrwydd;
  - Rheolau Sefydlog (SOs) a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog (SFIs) ar waith, ynghyd â thystiolaeth o gydymffurfiaeth; a
  - pholisïau a gweithdrefnau sydd ar waith i hyrwyddo a sicrhau cywirdeb a phriodoldeb.
- 31 Canfuom fod **gan y Bwrdd drefniadau effeithiol i gefnogi ymddygiad ei fusnes**.
- 32 Mae trefniadau llywodraethu'r Ymddiriedolaeth yn parhau i gefnogi ymddygiad effeithiol busnes y Bwrdd a'r pwyllgor. Mae'r Ymddiriedolaeth yn adolygu ei Rheolau Sefydlog, Cynllun Archebu a Dirprwyo, a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog yn rheolaidd. Diweddarwyd yr holl dogfennau hyn ddiwethaf ym mis Medi 2023, gyda chymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio ym mis Hydref. Bydd gofyn

am gymeradwyaeth y Bwrdd ym mis Tachwedd 2023. Mae'r fersiynau cymeradwy cyfredol o'r Rheolau Sefydlog a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog ar gael ar wefan yr Ymddiriedolaeth.

- 33 Mae diweddariadau i'r Rheolau Sefydlog yn adlewyrchu'n briodol y gofynion angenrheidiol sy'n ymwneud â Deddf Gonestrwydd ac Ansawdd (Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (2020).
- 34 Mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn y Gofrestr o Ddatganiadau o Ddiddordeb, Rhoddion, Nawdd, Lletygarwch ac Honoraria chwe mis. Adolygodd y gofrestr ddiwethaf ym mis Hydref 2023. Yn ein hadroddiad asesu strwythuredig yn 2022, gwnaethom dynnu sylw, er bod y gofrestr ar gael ym mhapurau'r Pwyllgor Archwilio, nad oedd yr Ymddiriedolaeth wedi ei chyhoeddi ar wahân ar ei gwefan. Mae hyn wedi cael ei gywiro ers hynny (gweler **Atodiad 2 R1, 2022**). Gwnaethom arsylwi datganiadau o ddiddordeb a wnaed fel mater o drefn ar ddechrau'r cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor fel eitem sefydlog.
- 35 Yn ystod 2022, cynhaliodd yr Ymddiriedolaeth adolygiad cynhwysfawr o'i threfniadau ar gyfer rheoli a diweddaru polisïau ar draws yr Ymddiriedolaeth. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys nodi polisïau a oedd naill ai'n agos at ddyddiad eu hadolygiad neu'r tu hwnt iddynt, a'u hasesu risg i benderfynu pa rai y dylid eu hadolygu fel blaenoriaeth. O ganlyniad, mae gweithdrefnau diwygiedig ar waith ar gyfer rheoli polisïau'r Ymddiriedolaeth, yn ogystal â Chofrestr Rheoli i gofnodi statws y polisïau hyn. Mae rhaglen waith ar y gweill i ddiweddaru polisïau, ac mae ein hadolygiad enghreifftiol yn awgrymu bod polisïau newydd yn cael eu gosod ar wefan yr Ymddiriedolaeth yn dilyn cymeradwyaeth.

Effeithiolrwydd cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor

- 36 Gwnaethom ystyried a yw cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor yn cael eu cynnal yn briodol ac yn effeithiol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- strwythur pwyllgor priodol, integredig a gweithredol yn ei le, sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau a risgiau strategol allweddol, sy'n adlewyrchu canllawiau perthnasol, ac yn helpu i gyflawni gofynion statudol;
  - Agendâu byrddau a phwyllgorau a rhaglenni gwaith sy'n ymdrin â phob agwedd ar eu Cylch Gorchwyl priodol yn ogystal â chael eu llunio'n barhaus gan Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd;
  - cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor wedi'u cadeirio'n dda sy'n dilyn prosesau y cytunwyd arnynt, gydag aelodau'n arsylwi ar arferion cyfarfod a darparu cydbwysedd da o graffu, cefnogaeth a her; a
  - phwyllgorau sy'n derbyn ac yn gweithredu ar y sicrwydd gofynnol ac yn rhoi sicrwydd amserol a phriodol i'r Bwrdd.
- 37 Canfuom fod **Bwrdd a strwythur pwyllgor yr Ymddiriedolaeth yn gweithredu'n effeithiol. Mae cyfarfodydd yn cael eu rheoli'n dda, gyda chraffu da, her a thrafodaeth, ond mae rhai pwyllgorau yn ei chael hi'n anodd cynnal cyfarfodydd o bryd i'w gilydd.**

- 38 Mae strwythur pwyllgor priodol ac integredig ar waith, sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau a risgiau strategol allweddol ac sy'n bodloni gofynion statudol. Mae'r cylch gorchwyl ar gyfer pob pwyllgor yn gyfredol.
- 39 Mewn blynyddoedd blaenorol, rydym wedi canolbwyntio ein sylw ar effeithiolrwydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad. Yn ein hadroddiad asesu strwythuredig yn 2022, gwnaethom adrodd bod cyfarfodydd pwyllgorau yn rhedeg yn brydlon a bu arwyddion o drafodaethau mwy penodol ar faterion allweddol.
- 40 Mae cylch gwaith y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad yn fawr. Mae'n cwmpasu ansawdd, diogelwch a pherfformiad gweithredol (gan gynnwys gweithlu a chyllid) gyda'r nod o alluogi triogli gwybodaeth yn well i nodi 'achos ac effaith'. O ganlyniad, mae hyn yn gofyn am lawer o eitemau agenda i'r Pwyllgor eu hystyried. Fodd bynnag, mae sefydlu'r Grŵp Ansawdd a Diogelwch Integredig ² wedi helpu i leihau rhywfaint o'r wybodaeth a adroddir i'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad. Er bod cyfarfodydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad yn gyffredinol yn rhedeg yn brydlon, mae hyn yn parhau i fod yn her o ystyried nifer y papurau a'r manylion a ddarperir ynddynt (gweler **paragraff 49**). Ar adegau, mae'n anodd sicrhau cydbwysedd priodol o gynnal cyfarfodydd pwyllgor o bryd i'w gilydd wrth ganiatáu digon o amser i graffu.
- 41 Yn help, aildrefnwyd agendâu cyfarfodydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad i sicrhau bod materion allweddol i'w trafod yn ymddangos ger dechrau'r cyfarfodydd lle mae lefelau ynni yn uwch. Gwneir defnydd priodol hefyd o agendâu cydsynio. Yn ogystal, mae cylch busnes y Pwyllgor wedi'i alinio â'r flwyddyn ariannol. Mae'r holl adroddiadau blynyddol bellach yn cael eu paratoi mewn pryd i gefnogi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac a dderbyniwyd gan y pwyllgor yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf.
- 42 Yn ystod 2023, rydym hefyd wedi arsylwi rhai cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio yn gor-redeg oherwydd y nifer fawr o eitemau ar yr agenda, y manylion a gynhwysir mewn papurau, a'r angen i ganiatáu digon o amser i graffu.
- 43 Mae cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor yn 'hybrid', gyda rhai aelodau'n mynychu'n bersonol ac eraill yn mynychu rhithiol. Yn gyffredinol, mae'r dull hwn yn gweithio'n dda. Mae cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor yn parhau i gael eu cadeirio'n dda, ac mae'r aelodau'n arsylwi arferion cyfarfod da. Rydym wedi arsylwi Aelodau Annibynnol yn cynnig craffu cadarn gyda chydbwysedd da o her a chefnogaeth.
- 44 Mae croesgyfeirio da o faterion rhwng pwyllgorau ac o bwyllgorau i'r Bwrdd. Mae pwyllgorau'n cynhyrchu papurau tynnu sylw o ansawdd da sy'n tynnu sylw i bob pwrpas at faterion allweddol ar gyfer uwchgyfeirio a sicrwydd i'w trafod yng nghyfarfodydd y Bwrdd. Mae Cadeirydd a chadeiryddion pwyllgorau yr

² Mae'r Grŵp Ansawdd a Diogelwch Integredig yn grŵp gweithredol ar draws yr Ymddiriedolaeth a gyfarfu gyntaf ym mis Hydref 2022 ac sydd bellach yn cyfarfod bob mis. Mae rhai eitemau bellach yn cael eu hadrodd i'r Grŵp Ansawdd a Diogelwch Integredig, ac eithrio i'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad.

Ymddiriedolaeth yn cyfarfod yn rheolaidd i driongli gwybodaeth o bob rhan o strwythur y pwyllgor a materion ehangach yr Ymddiriedolaeth.

Ansawdd ac amseroldeb papurau Bwrdd a phwyllgor

- 45 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn derbyn gwybodaeth amserol, o ansawdd uchel sy'n cefnogi craffu, sicrwydd a gwneud penderfyniadau effeithiol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- papurau bwrdd a phwyllgor clir ac amserol sy'n cynnwys y lefel angenrheidiol / priodol o wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer gwneud penderfyniadau, craffu a sicrwydd effeithiol.
- 46 Canfuom fod **papurau Bwrdd a phwyllgor yn aml yn cynnwys gormod o fanylion ac nad ydynt yn rhoi digon o sicrwydd ar effaith mentrau neu gamau a gymerwyd.**
- 47 Mae adroddiadau clwr yn nodi'n glir a yw papurau wedi cael eu craffu gan swyddogion gweithredol neu bwyllgor yn y gorffennol. Fodd bynnag, mae crynodeb y trafodaethau blaenorol weithiau'n rhy fyr, ac nid yw canlyniad y trafodaethau hynny'n amlwg. Felly, dylai crynodebau o drafodaethau blaenorol gynnwys y camau gweithredu y cytunwyd arnynt o ganlyniad, ac a ydynt wedi'u gweithredu ai peidio i helpu i osgoi trafodaethau ailadroddus diangen (**Argymhelliad 4**).
- 48 Yn ddiweddar, mae'r Ymddiriedolaeth wedi gorfodi defnyddio adroddiad clwr safonol, sy'n gofyn am sylwebaeth o dan y penawdau canlynol: Sefyllfa, Cefndir, Asesu, a Chrynodeb o Faterion i'w hystyried. Yn ogystal, ar gyfer eitemau ar agenda sicrwydd, mae papurau bellach yn cynnwys asesiad o lefel y sicrwydd³ a ddarparwyd. Mae hyn yn dechrau helpu awduron papur i asesu digonolrwydd y sicrwydd a ddarparwyd, ac a oes angen gweithredu ymhellach.
- 49 Fodd bynnag, mae arwyddion bod Aelodau Annibynnol yn mynd ychydig yn rhwystredig bod rhai papurau a chyflwyniadau clwr yn rhy fanwl ac nad ydynt yn canolbwyntio'n ddigonol ar negeseuon allweddol, ac effaith. Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod bod faint o fanylion mewn rhai papurau a chyflwyniadau clwr yn dal yn rhy fawr ac yn cymryd camau i fynd i'r afael â hyn. Mewn cyfarfodydd pwyllgor diweddar, rhoddwyd arweiniad clir bod yn rhaid i bapurau a chyflwyniadau clwr ganolbwyntio ar y negeseuon allweddol, a darparu tystiolaeth bod gwelliannau'n cael eu gwneud. Mae tuedd i gyflwyniadau a phapurau roi manylion am weithgaredd, ond llai o eglurder ynghylch a yw'r canlyniadau neu'r effaith a ddymunir wedi'i gyflawni, er enghraifft:
- cyflawni gweithredoedd yr IMTP (gweler **paragraff 109**);

³ Mae'r Ymddiriedolaeth wedi mabwysiadu'r model sicrwydd saith lefel, gyda sgôr sero yn golygu nad oes unrhyw gamau gweithredu wedi'u cytuno ac nad oes unrhyw welliant yn amlwg, a chytunir ar sgôr lefel saith sy'n cyfateb i gamau sy'n mynd i'r afael â'r achosion sylfaenol ac mae pob un yn cael eu gweithredu ac mae arwyddion amlwg o welliant.

- camau a gymerwyd i leihau lefelau risg presennol/gweddilliol sy'n gysylltiedig â risgiau strategol (gweler **paragraffau 69-70**); ac
  - yn ein Hadolygiad o Drefniadau Cynllunio'r Gweithlu (Awst 2023) gwnaethom dynnu sylw at y ffaith bod angen i'r Ymddiriedolaeth gryfhau sut mae'n adrodd ar effaith mentrau allweddol y gweithlu yn adroddiadau'r pwyllgor.
- 50 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod bod angen canolbwyntio mwy ar ganlyniadau ac effeithiau, ac rydym yn gweld arwyddion o welliannau. Mae lle i gryfhau trefniadau ymhellach ar gyfer sicrhau bod gwybodaeth a ddarperir yn y Bwrdd a'r pwyllgor, adroddiadau eglurhaol, papurau a chyflwyniadau yn cael eu cyflwyno'n briodol, yn canolbwyntio ar yr hyn sy'n newydd neu'n wahanol, ac yn rhoi eglurder ar effeithiau neu ganlyniadau arfaethedig mentrau neu gamau a gymerir (**Argymhelliad 6**).
- 51 Mae'r Ymddiriedolaeth yn dosbarthu papurau'r Bwrdd a'r pwyllgorau i'r rhai sy'n mynychu cyn cyfarfodydd, er ein bod wedi nodi ar adegau bod rhai papurau ar gael ddiwrnod neu ddau yn unig cyn cyfarfodydd pwyllgorau.

Ymrwymiad y Bwrdd i glywed gan gleifion, rhoddwyr a staff

- 52 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i glywed gan gleifion, rhoddwyr a staff. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth:
- bod y Bwrdd gan ddefnyddio ystod o ddulliau addas i glywed gan gleifion, rhoddwyr a staff.
- 53 Canfuom fod **y Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad cadarnhaol i glywed gan gleifion a rhoddwyr.**
- 54 Mae'r Ymddiriedolaeth wedi parhau i ymgysylltu'n rheolaidd ag eiriolwyr cleifion trwy Llais⁴. Mae cynrychiolwyr Llais hefyd yn mynychu cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor yn rheolaidd ac yn rhoi barn ar newidiadau i wasanaethau a hygyrchedd cyhoeddus busnes yr Ymddiriedolaeth.
- 55 Mae cyfarfodydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad yn dechrau gyda naill ai stori claf, rhoddwr neu staff, sy'n gosod y naws ar gyfer gweddill y cyfarfodydd yn ddefnyddiol. O'n sylwadau, nodwn fod Aelodau Annibynnol yn rhoi craffu'n gadarn ar effaith bosibl penderfyniadau ar gleifion a rhoddwyr. Mae'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad hefyd yn derbyn diweddariadau defnyddwyr gwasanaeth rheolaidd.
- 56 Ers y pandemig, mae'r cyfleoedd i Aelodau Annibynnol gymryd rhan mewn heriau 15 Cam⁵ wedi bod yn ysbeidiol. Rydym yn deall bod yr Ymddiriedolaeth yn bwriadu

⁴ Mae Llais yn gorff sy'n cynrychioli cleifion, a disodlodd yr hen Gyngor Iechyd Cymuned.

⁵ Mae'r Her 15 Cam yn becyn cymorth i archwilio lleoliadau gofal iechyd trwy lygaid cleifion a pherthnasau.

i bob Aelod Annibynnol gymryd rhan mewn o leiaf dau ymweliad her 15 Cam y flwyddyn.

- 57 Byddwn yn gwneud sylwadau ar drefniadau'r Ymddiriedolaeth i aelodau'r Bwrdd glywed gan staff fel rhan o'n hadolygiad dilynol o drefniadau llywodraethu ansawdd yn 2024.

Cydlyniant y Bwrdd ac ymrwymiad i welliant parhaus

- 58 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn sefydlog, cydlynol ac yn dangos ymrwymiad i welliant parhaus. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth:
- o Fwrdd sefydlog a chydlynol gyda chadfridog o uwch arweinwyr sydd â'r gallu, y sgiliau a'r profiad priodol;
  - bod y Bwrdd a'i bwyllgorau yn adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd a defnyddio'r canfyddiadau i lywio a chefnogi gwelliant parhaus; a
  - bod rhaglen berthnasol o ddatblygu, cefnogaeth a hyfforddiant Bwrdd ar waith.
- 59 Canfuom fod **y Bwrdd yn parhau i ddangos ymrwymiad cadarnhaol i welliant parhaus.**
- 60 Mae gan yr Ymddiriedolaeth Fwrdd Sefydlog. Mae gan Aelodau Annibynnol bortffolio amrywiol o sgiliau a phrofiadau, ac mae tîm arweinyddiaeth weithredol cryf ar waith.
- 61 Mae telerau swydd Aelodau Annibynnol yn cael eu syfrdanu, sy'n lleihau ansefydlogrwydd y Bwrdd ac yn helpu i leihau'r risg o golli gwybodaeth a phrofiad pan ddaw'r tymhorau i ben. Fodd bynnag, mae disgwyl i'r cyfnod presennol yn y swydd ar gyfer Cadeirydd y Bwrdd a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio ddod i ben ym mis Mawrth 2024. Os bydd angen apwyntiadau newydd, mae angen i'r Ymddiriedolaeth gymryd camau priodol cyn bo hir, o ystyried y gall y broses benodi fod yn hir.
- 62 Mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i ddarparu ystod dda o gyfleoedd hyfforddi a datblygu Bwrdd ac yn chwilio am gyfleoedd ar gyfer gwelliannau pellach. Bydd angen i'r Bwrdd ailystyried ac adnewyddu ei raglen ddatblygu os caiff Aelodau Annibynnol newydd eu penodi.
- 63 Mae ymrwymiad i adolygu effeithiolrwydd cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau a gwneud gwelliannau angenrheidiol, gyda phwyllgorau'n cynnal adolygiadau blynyddol ac yn rhoi cynlluniau gweithredu priodol ar waith i fynd i'r afael â chanfyddiadau. Yn gadarnhaol, mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i ddefnyddio asesiad aeddfedrwydd ac yn ei Adroddiad Atebolrwydd 2022-23 barnodd y Bwrdd ei hun fel lefel 4⁶ allan o bum lefel bosibl. Mae'r Ymddiriedolaeth yn un o ddim ond dau gorff GIG yng Nghymru sy'n defnyddio'r asesiad aeddfedrwydd hwn.

⁶ Wedi'i ddiffinio fel 'cael cynlluniau a phrosesau sydd wedi'u datblygu'n dda ac yn gallu dangos gwelliant cynaliadwy ledled y sefydliad'.

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 64 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn at reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 65 Canfuom fod **gwelliannau cadarnhaol wedi'u gwneud i systemau sicrwydd corfforaethol allweddol, yn enwedig mewn perthynas â rheoli perfformiad, olrhain argymhellion, ac ymateb i'r dyletswyddau newydd o ran ansawdd a gonestrwydd. Fodd bynnag, mae'r cynnydd o ran adnewyddu risgiau strategol wedi bod yn araf, gan gyfyngu ar allu'r Bwrdd i gynnal goruchwyliaeth effeithiol ohonynt.**

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau strategol

- 66 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau strategol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- fframwaith Sicrwydd Bwrdd cyfredol ac sydd ar gael i'r cyhoedd (BAF) sydd ar waith, sy'n dwyn ynghyd yr holl wybodaeth berthnasol am y risgiau i gyflawni blaenoriaethau/amcanion strategol y sefydliad; ac
  - o'r Bwrdd yn mynd ati i berchnogi, adolygu, diweddarau a defnyddio'r BAF i oruchwyllo, craffu, a mynd i'r afael â risgiau strategol.
- 67 Canfuom fod **yr Ymddiriedolaeth wedi parhau i ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd, ond mae ei chynnydd o ran adnewyddu risgiau strategol wedi bod yn araf. O ganlyniad, nid yw'r Bwrdd wedi adolygu Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd am fwy na chwe mis.**
- 68 Gwnaethom ystyried Fframwaith Sicrwydd Bwrdd yr Ymddiriedolaeth (Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth) a threfniadau rheoli risg fel rhan o'n [hadolygiad 2022 o drefniadau llywodraethu ansawdd y sefydliad](#) a'n hasesiad strwythuredig ar gyfer 2022. Ar adeg ein gwaith yn 2022, gwelsom fod craffu ar Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth wedi canolbwyntio ar ei ddatblygiad, yn hytrach na'i gynnwys.
- 69 Diweddarwyd y Fframwaith Sicrhau Ymddiriedolaeth yn rheolaidd yn 2022 a chwarter cyntaf 2023. Fodd bynnag, roedd sgysiau yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau yn parhau i ganolbwyntio ar fformat yn hytrach na chynnwys. Ym mis Mawrth 2023, cytunwyd templed Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth diwygiedig. Mae'r templed bellach yn cynnwys y duedd risg weddilliol / gyfredol, cyfeirio at risgiau gweithredol perthnasol,⁷ cynlluniau gweithredu SMART mwy manwl i fynd i'r afael â bylchau mewn rheolaethau a sicrwydd gyda chynnydd gweithredu a'r effeithiau sy'n deillio o hynny.
- 70 Ar ddiwedd 2022, dechreuodd yr Ymddiriedolaeth weithio i adnewyddu ei risgiau strategol gyda'r nod o'u halinio â'r blaenoriaethau strategol a nodir yn ei Chynllun

⁷ Penodol, mesuradwy, cyraeddadwy, perthnasol, amser.

Cyllido Cychwynnol (IMTP) 2023-26 a'r amcanion strategol a nodir yn ei strategaeth 10 mlynedd, 'Cyrchfan 2033'. Fodd bynnag, mae gwaith i gwblhau'r risgiau strategol wedi cymryd llawer hirach na'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol. Mae'r risgiau strategol arfaethedig wedi cael eu craffu gan y Pwyllgor Datblygu Strategol ond nid oeddent yn barod i'w cymeradwyo yng nghyfarfod Bwrdd Medi 2023. Yn hytrach, cytunwyd y byddai'r Bwrdd llawn yn gofyn am gymeradwyaeth yn ddiweddarach. Wrth ddatblygu'r IMTP nesaf, byddai'n ddoeth neilltuo Sesiwn Datblygu'r Bwrdd (neu gyfres o sesiynau, fel y bo'n briodol) er mwyn galluogi amser a gofod llawn y Bwrdd i drafod a chytuno ar flaenoriaethau strategol ac unrhyw addasiadau gofynnol i risgiau strategol. Yna dylid cymeradwyo'n derfynol mewn cyfarfod o'r Bwrdd cyhoeddus.

- 71 Dywedodd yr Ymddiriedolaeth wrthym fod y Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth yn parhau i gael ei ddiweddarau, fodd bynnag, nid yw'r Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth wedi ymddangos mewn cyfarfod Bwrdd neu bwyllgor ers mis Mawrth 2023, ac mae Aelodau Annibynnol wedi mynegi eu pryderon am yr anwaith. Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod y byddai wedi bod yn ddoeth parhau i ddiweddarau a chynnal y Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth presennol nes bod y risgiau strategol newydd wedi'u cymeradwyo. Disgwylir i'r Fframwaith Sicrwydd Ymddiriedolaeth a gwblhawyd, yn y fformat newydd, gael ei dderbyn yng nghyfarfod Bwrdd Tachwedd 2023 (**Atodiad 2 A1a 2019**).

Dull corfforaethol o oruchwylio risgiau corfforaethol

- 72 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ddull corfforaethol cadarn o nodi, goruchwylio a chraffu ar risgiau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- fframwaith rheoli risg priodol a chyfredol ar waith, sy'n seiliedig ar bolisiâu, gweithdrefnau a rolau a chyfrifoldebau clir;
  - bod y Bwrdd yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar effeithiolrwydd y system rheoli risg; a hefyd
  - bod y Bwrdd yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar risgiau corfforaethol.
- 73 Canfuom fod **gwelliannau i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn rhoi gwell eglurder ynghylch risgiau gweithredol ac yn cefnogi craffu mwy effeithiol**.
- 74 Yn ein hadolygiad llywodraethu ansawdd 2022, gwnaethom nodi, er bod yr Ymddiriedolaeth wedi gwneud cynnydd i ddatblygu a gwella trefniadau rheoli risg corfforaethol, bod rhai meysydd gwaith rhagorol. Canfuom hefyd nad oedd y Gofrestr Risg Gorfforaethol bob amser yn cynnwys digon o wybodaeth i gefnogi craffu a herio da, ac er bod cyflwyno hyfforddiant rheoli risg wedi dechrau, roedd angen hyfforddi niferoedd sylweddol o staff o hyd.
- 75 Ers hynny, mae'r Ymddiriedolaeth wedi adolygu, adolygu a chymeradwyo ei Fframwaith Rheoli Risg ac Awydd Risg (**Atodiad 2 R2b 2019**). Mae hyfforddiant rheoli risg wedi'i gyflwyno i uwch arweinwyr ac mae aelodau'r Bwrdd wedi cael y wybodaeth ddiweddaraf am gydymffurfio â hyfforddiant risg. Mae cyflwyno

hyfforddiant i staff yn gwneud cynnydd da ers iddo ddechrau ym mis Ebrill 2023. Ar 25 Hydref 2023, roedd 73% o staff wedi derbyn yr hyfforddiant, yn erbyn y nod o gyrraedd 85% o gydymffurfiad erbyn diwedd Hydref 2023 (gweler **Atodiad 2 R1c 2019**).

- 76 Ers mis Mawrth 2023, mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol hefyd wedi cynnwys y sgôr risg darged, siart sy'n dangos data tueddiadau sgôr risg, a chynlluniau gweithredu SMART i gyflawni'r sgôr risg darged. I ddechrau, roedd manylion amrywiol am gamau gweithredu arfaethedig i leihau sgorau risg. Fodd bynnag, mae gofyniad bellach i fod yn benodol ynghylch pa reolaethau sydd ar waith a'r rhai a gynigir, a rhaid i'r holl gamau lliniaru arfaethedig fod yn SMART. Canfu ein hadolygiad o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, ers mis Gorffennaf 2023, bod cynnydd wedi'i wneud i sicrhau bod pob risg wedi cynnwys cynllun gweithredu SMART.
- 77 Mae gwelliannau i'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Gofrestr Risg Gorfforaethol wedi arwain at fwy o eglurder ynghylch risgiau gweithredol. Yn y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad ym mis Mai 2023, nodwyd arwydd clir y dylai craffu ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol ganolbwyntio ar gynnwys nid fformat wrth symud ymlaen. Ym mhob un o gyfarfodydd pwyllgor Mai, Gorffennaf a Medi 2023, trafodwyd dau neu fwy o risgiau yn fanwl, gyda gwaith craffu da yn cael ei ddarparu gan Aelodau Annibynnol. Ers cynnwys y tueddiadau sgôr risg, mae gwaith craffu'r Bwrdd a'r pwyllgor wedi rhoi sylw i natur hirsefydlog llawer o'r risgiau. Roedd Cofrestr Risg Gorfforaethol Medi 2023 yn cynnwys naw risg, nad oedd yr un ohonynt wedi gweld gostyngiad yn eu sgôr risg ar gyfer y cyfnod y mae data ar gael⁸. Mae tri risg wedi bod ar agor am fwy na 19 mis. Mae'r Bwrdd wedi cytuno bod angen i bapurau a thrafodaethau ar risg ganolbwyntio ar sicrhau bod camau gweithredu arfaethedig i leihau risg yn cael effaith amlwg. Mae Aelodau Annibynnol wedi gofyn wedi hynny o fis Medi 2023 ymlaen, bod yn rhaid pennu dyddiad erbyn pryd y bydd y sgôr risg darged yn cael ei gyflawni. Mae risgiau strategol yn eang ac uchel eu natur, ac o ganlyniad, efallai y bydd symudiad cyfyngedig yn bosibl mewn sgoriau risg, yn enwedig lle mae camau i fynd i'r afael â risg y tu hwnt i reolaeth yr Ymddiriedolaeth.
- 78 Derbyniodd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad y Gofrestr Risg Gorfforaethol ynddi gyfarfod Tachwedd 2023. Roedd nifer y risgiau wedi gostwng o naw (ym mis Medi 2023) i bump. Er bod hyn yn ôl pob tebyg yn golygu bod camau a gymerwyd i leihau risgiau gweithredol mewn perthynas â phedwar risg yn cael effaith gadarnhaol, ni ddarparwyd sicrwydd i gadarnhau hyn (**Argymhelliad 5**).

⁸ O'r naw risg, roedd un wedi bod ar y gofrestr risg gorfforaethol ers mis Gorffennaf 2023, dau ers mis Mehefin 2023, ac un ers mis Mai 2023, roedd y pump arall wedi bod ar y gofrestr am fwy o amser, ond y data tueddiadau cynharaf sydd ar gael yw Mawrth 2023 ar gyfer y risgiau hyn.

Dull corfforaethol o oruchwylio perfformiad sefydliadol

- 79 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at nodi, goruchwylio a chraffu ar berfformiad sefydliadol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- fframwaith rheoli perfformiad priodol, cynhwysfawr, a chyfredol sydd ar waith, wedi'i seilio ar rolau a chyfrifoldebau clir; a
  - bod y Bwrdd a'r pwyllgorau yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar berfformiad sefydliadol.
- 80 Canfuom fod **yr Ymddiriedolaeth yn parhau i gryfhau ei dull o adrodd, goruchwylio a chraffu ar berfformiad sefydliadol.**
- 81 Yn ein hadroddiadau asesu strwythuredig blaenorol, gwnaethom nodi bod gan yr Ymddiriedolaeth gynlluniau i wella ei Fframwaith Rheoli Perfformiad. Yn dilyn ymgysylltiad helaeth ar draws yr Ymddiriedolaeth, lanswyd y fframwaith newydd yn 2023. Mae'n mabwysiadu dull 'cerdyn sgorio cytbwys' sy'n cyd-fynd â'r chwe pharth gofal - gofal diogel, effeithiol, effeithiol sy'n canolbwyntio ar ddefnyddwyr gwasanaeth, yn amserol, yn effeithlon ac yn deg. Derbyniodd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad a'r Bwrdd adroddiad Fframwaith Rheoli Perfformiad ar ei newydd wedd yn eu cyfarfodydd ym mis Mawrth 2023. Mae'r adroddiad newydd yn cynnwys mwy o ddata a naratif cynnil i egluro perfformiad, y camau gweithredu uniongyrchol a thymor hwy y bwriedir eu gwneud i ysgogi gwelliant, a'r risgiau a allai effeithio ar berfformiad yn y dyfodol.
- 82 Mae'r camau nesaf yn cynnwys nodi datrysiaid Cudd-wybodaeth Busnes i awtomeiddio casglu, coladu ac adrodd ar fesurau allweddol, a mynd at bartneriaid meincnodi posibl. Mae'r Ymddiriedolaeth hefyd yn bwriadu datblygu mesurau pellach mewn rhai meysydd, gan gynnwys canlyniadau a phrofiad cleifion, profiad staff, amrywiaeth, a'r Gymraeg.
- 83 Mae'r atebolrwydd a'r amllder ar gyfer adolygu perfformiad ar lefel gwasanaeth, rheolaeth, pwyllgor a Bwrdd yn briodol. Mae'r Bwrdd yn trafod yn effeithiol ac yn herio lle mae perfformiad oddi ar y trywydd iawn. Fodd bynnag, gan fod 113 o ddangosyddion perfformiad yn adroddiad y Bwrdd, efallai y bydd y Bwrdd am ganolbwyntio ar lai o risgiau perfformiad allweddol a rhoi mwy o sicrwydd o'r adolygiad manwl a'r craffu a wneir gan y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad. Byddai hyn hefyd yn creu mwy o amser i'r Bwrdd drafod materion eraill sydd angen ei sylw.

Dull corfforaethol o oruchwylio ansawdd a diogelwch gwasanaethau

- 84 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at oruchwylio a chraffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:

- trefniadau corfforaethol sydd ar waith sy'n nodi sut y bydd y sefydliad yn cyflawni ei ofynion o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (2020);
- fframwaith (neu debyg) sydd ar waith sy'n cefnogi llywodraethu ansawdd effeithiol;
- strwythurau sefydliadol clir a llinellau atebolrwydd sydd ar waith ar gyfer llywodraethu clinigol/ansawdd; a
- bod y Bwrdd a'r Pwyllgor perthnasol yn darparu trosolwg a chraffu effeithiol ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau.

85 Canfuom fod **yr Ymddiriedolaeth yn cymryd camau priodol i gydymffurfio â'r dyletswyddau newydd o ran ansawdd a gonestrwydd.**

86 Canfu ein hadolygiad llywodraethu ansawdd 2022 fod cynnydd sylweddol wedi'i wneud i wella trefniadau llywodraethu ansawdd yr Ymddiriedolaeth ond nododd gyfleoedd i wella. Ar adeg ein gwaith, roedd y Fframwaith Ansawdd a Diogelwch newydd wedi'i gymeradwyo, ac roedd gwaith i'w wneud i weithredu ac ymgorffori trefniadau newydd. Rydym yn bwriadu dilyn ein hadolygiad yn 2024.

87 Mae'r Ymddiriedolaeth wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau cydymffurfiaeth â Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (2020). Roedd grŵp gweithredu, dan gadeiryddiaeth y Cyfarwyddwr Gweithwyr Proffesiynol Iechyd Perthynol i Nyrsio a Gwyddor Iechyd, yn goruchwyllo'r gweithredu. Ym mis Gorffennaf 2023, cytunwyd y gallai'r grŵp gweithredu gael ei atal, gyda'r camau gweithredu sy'n weddill i'w goruchwyllo gan y Grŵp Ansawdd a Diogelwch Integredig. Mae gweithredu wedi cael ei gefnogi gan gyfres o ddigwyddiadau hyfforddi ac ymgysylltu â staff i godi ymwybyddiaeth. Mae gwaith yn dal i fynd rhagddo i ddatblygu rhestr o fetrigau o ansawdd blaenoriaeth, i'w cynnwys mewn dangosfwrdd ansawdd, ac i ddatblygu system rheoli ansawdd. Mae diweddariadau rheolaidd ar weithredu'r ddyletswydd gonestrwydd wedi'u darparu i'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad.

Dull corfforaethol o olrhain argymhellion

88 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at oruchwyllo a chraffu ar systemau ar gyfer olrhain cynnydd i fynd i'r afael ag argymhellion a chanfyddiadau archwilio ac adolygu. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:

- systemau priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer olrhain ymatebion i archwilio ac argymhellion a chanfyddiadau adolygu eraill mewn modd amserol.

89 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau da ar gyfer goruchwyllo a chraffu ar gynnydd wrth fynd i'r afael ag argymhellion archwilio ac adolygu.**

90 Mae gan yr Ymddiriedolaeth system effeithiol ar gyfer olrhain argymhellion. Mae'r broses olrhain argymhellion, sy'n cael ei hadolygu ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio, yn cynnwys yr argymhellion hwyr a chaeedig. Gofynnir i'r Pwyllgor

Archwilio gymeradwyo'r argymhellion caeedig unwaith y byddant yn sicr bod camau gweithredu yn briodol. Ddwywaith y flwyddyn, mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn y traciwr llawn, sydd hefyd yn cynnwys argymhellion nad ydynt yn hwyr. Mae opsiynau'n cael eu harchwilio i awtomeiddio'r system olrhain trwy ddarparu mynediad ehangach i ddiweddarau'r cynnydd a wnaed.

- 91 Mae yna Gofrestr Deddfwriaethol a Chydymffurfiaeth ar wahân i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion deddfwriaethol a rheoleiddiol. Caiff ei adolygu'n briodol gan y Pwyllgor Archwilio ddwywaith y flwyddyn.
- 92 Yn ein hadroddiad asesu strwythuredig y llynedd, argymhellwyd bod y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad yn atgyfnerthu ei drefniadau ar gyfer olrhain argymhellion sy'n ymwneud ag ansawdd, diogelwch a pherfformiad gwasanaethau a wneir gan arolygiaethau a rheoleiddwyr eraill. Derbyniodd y pwyllgor y traciwr newydd ym mis Mai 2023. Cynhaliwyd adolygiad i sicrhau bod yr holl argymhellion perthnasol yn cael eu cynnwys ers i'r traciwr gael ei ddiweddarau ddiwethaf ym mis Mehefin 2020. Mae'r traciwr yn cynnwys yr argymhelliad, y canlyniad gofynnol, camau gweithredu arfaethedig, cyfrifoldebau goruchwylio, dyddiad cyflawni, a chrynodeb o gynnydd. (**Atodiad 2 A2 2022**).

Dull corfforaethol o gynllunio

- 93 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwylio eu cyflawniad.
- 94 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau effeithiol ar gyfer cynhyrchu, goruchwylio a chraffu ar ddatblygu strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Fodd bynnag, nid yw'r Cynllun Tymor Canolig Integredig 2023-26 yn cynnwys amcanion clir, sy'n cael eu cefnogi gan amserlenni ar gyfer cyflawni a chanlyniadau mesuradwy a fwriadwyd mewn perthynas â swyddogaethau corfforaethol trawsbynciol.**

Dull corfforaethol o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau

- 95 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ddull corfforaethol cadarn o gynhyrchu, goruchwylio a chraffu ar ddatblygiad strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- gweledigaeth glir a gymeradwywyd gan y Bwrdd a strategaeth hirdymor ar waith sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, wedi'u gwreiddio mewn iechyd poblogaeth, ac wedi'u llywio gan ddadansoddiad manwl a chynhwysfawr o anghenion, cyfleoedd, heriau a risgiau;
  - strategaeth glinigol hirdymor briodol a gymeradwyir gan y Bwrdd;
  - trefniadau corfforaethol priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer datblygu a chynhyrchu'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (IMTP), a chynlluniau corfforaethol eraill; ac

- mae'r Bwrdd yn craffu ar yr IMTP a chynlluniau corfforaethol eraill yn briodol cyn eu cymeradwyo.
- 96 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau effeithiol ar gyfer cynhyrchu, goruchwylio a chraffu ar ddatblygu strategaethau a chynlluniau corfforaethol.**
- 97 Yn adroddiad asesu strwythuredig y llynedd, nodwyd bod yr Ymddiriedolaeth wedi nodi gweledigaeth glir a nodau strategol yn ei strategaeth hirdymor, 'Cyrchfan 2033', a chyfres o strategaethau galluogi. Mae gan yr Ymddiriedolaeth strategaethau sylfaenol ar wahân ar gyfer Gwasanaethau Canser Felindre a Gwasanaeth Gwaed Cymru, sydd ill dau wedi'u fframio yng nghyd-destun 'Cyrchfan 2033'. Y llynedd, gwnaethom adrodd er bod 'Cyrchfan 2033' a'i strategaethau galluogi ar gael ym mhapurau'r Bwrdd, ni chawsant eu cyhoeddi ar wahân ar wefan yr Ymddiriedolaeth. Cyhoeddwyd 'Cyrchfan 2033' wedyn ar y wefan ym mis Hydref 2023, er bod y strategaethau galluogi wedi'u cyhoeddi ar wahanol adegau yn gynharach yn y flwyddyn (**Atodiad 2 R1 2022**).
- 98 Mae gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau cynllunio corfforaethol effeithiol. Mae'r broses gynllunio yn cael ei chydlynu gan Dîm Cynllunio Strategol yr Ymddiriedolaeth. Fe'u cefnogir gan Reolwyr Cynllunio ym mhob adran yn ogystal â'r Tîm Cyllid a'u goruchwylio gan y Bwrdd Rheoli Gweithredol. Mae'r Ymddiriedolaeth hefyd yn cynnwys rhanddeiliaid mewnol ac allanol wrth ddatblygu strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Mae canllawiau cynllunio canolog yn cefnogi paratoi cynlluniau datblygu IMTP o raniadau a gwasanaethau galluogi.
- 99 Rhoddodd IMTP 2023-26 yr Ymddiriedolaeth ystyriaeth dda o'r galw am wasanaethau gwaed a chanser yn dilyn ymgysylltu â rhanddeiliaid a chomisiynwyr allweddol. Fe'i hysbyswyd hefyd gan adborth defnyddwyr gwasanaeth. Mae yna nifer o risgiau sy'n gysylltiedig â chyflawni'r IMTP ac mae'r Ymddiriedolaeth yn deall y rhain yn dda. Mae'r risgiau'n cynnwys cydbwysu'r galw a'r gallu, y gallu i recriwtio gweithlu, lles staff, cynyddu capasiti a gallu i gyflwyno rhaglenni trawsnewid cymhleth, a chael cyllid digonol.
- 100 Cafwyd ymgysylltiad da ar lefel Bwrdd drwy gydol datblygiad IMTP 2023-26. Canfuom fod y Bwrdd a'r Pwyllgor Datblygu Strategol yn craffu a herio'r fersiwn ddrafft yn effeithiol. Cymeradwyodd y Bwrdd yr IMTP yn ffurfiol ym mis Mawrth 2023 a chafodd ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru o fewn yr amserlen ofynnol. Paratowyd yr IMTP yn unol â chanllawiau cynllunio Llywodraeth Cymru ac mae ganddo sylw priodol i weithrediadau'r Ymddiriedolaeth am y cyfnod o dair blynedd. Cafodd ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2023.
- 101 Mae'r Ymddiriedolaeth yn mynd trwy gyfnod o newid strategol, sefydliadol a gweithredol. Mae newidiadau'n amrywio o raglenni cyfalaf mawr sy'n gofyn am newidiadau gweithredol i ddarparu gwasanaethau yn y ddwy adran; ailgynllunio'r gweithlu; a datblygu, gwella a gweithredu mecanweithiau llywodraethu allweddol. Er mwyn sicrhau blaenoriaethu ac argaeledd adnoddau priodol, yn ystod 2022 fe gontractiodd yr Ymddiriedolaeth ymgynghorydd allanol i helpu i ddylunio fframwaith blaenoriaethu i gyflawni yn erbyn ei strategaethau. Rhoddodd adroddiad Archwilio

Mewnol ar flaenoriaethau'r Ymddiriedolaeth (Gorffennaf 2023) sicrwydd rhesymol ar ei phroses flaenoriaethu. Canfu fod gan yr Ymddiriedolaeth fecanweithiau llywodraethu da a threfniadau ar gyfer adrodd a chraffu. Fodd bynnag, canfu hefyd, er bod cyllid ac adnoddau angenrheidiol (a'r risgiau cysylltiedig) i gyflawni blaenoriaethau unigol yn cael eu hystyried yn ystod proses gynllunio IMTP 2023-26, byddai angen gwelliannau yn y dyfodol i ystyried cyflawnadwyedd y blaenoriaethau gyda'i gilydd.

- 102 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod, wrth ddatblygu IMTP 2024-27 ac IMTPs y dyfodol, bod yn rhaid iddi sicrhau ei bod yn nodi'n glir blaenoriaethau hanfodol a'r adnoddau sydd eu hangen ar y cyd i gyflawni'r rhain. Yn dilyn yr ymarfer hwnnw, mae angen gwiriad realiti i benderfynu a yw'n bosibl cyflawni blaenoriaethau dymunol nad ydynt yn hanfodol heb gynnwys y rhai hanfodol.

Dull corfforaethol o oruchwylio'r gwaith o gyflawni strategaethau a chynlluniau

- 103 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ddull corfforaethol cadarn o oruchwylio a chraffu ar weithredu a chyflwyno cynlluniau corfforaethol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- cynlluniau corfforaethol, gan gynnwys yr IMTP, sy'n cynnwys blaenoriaethau/amcanion strategol clir a cherrig milltir SMART, targedau a chanlyniadau sy'n cynorthwyo monitro ac adrodd; a
  - bod y Bwrdd yn monitro gweithrediad a chyflwyniad cynlluniau corfforaethol yn briodol, gan gynnwys yr IMTP.
- 104 Canfuom, **er bod yr IMTP yn cynnwys amcanion a chamau gweithredu clir, wedi'u cefnogi gan amserlenni ar gyfer cyflawni a chanlyniadau mesuradwy arfaethedig ar gyfer gwasanaethau gwaed a chanser, nid yw hyn yn wir am swyddogaethau corfforaethol trawsbynciol.**
- 105 Yn ein hadroddiad asesu strwythuredig y llynedd, gwnaethom adrodd bod yr Ymddiriedolaeth wedi trosi ei blaenoriaethau strategol yn amcanion penodol ac yn cefnogi camau gweithredu yn yr IMTP 2022-25. Er bod amserlenni ar gyfer cyflawni wedi'u nodi, canfuom nad oedd y camau gweithredu yn cynnwys cefnogi canlyniadau mesuradwy a fwriadwyd. Argymhellwyd, yn y dyfodol, y dylai'r Ymddiriedolaeth fynegi canlyniadau a fwriedir ar gyfer pob amcan/gweithredu strategol, a sut y bydd llwyddiant yn cael ei fesur.
- 106 Gwnaethom adolygu'r amcanion / camau gweithredu a nodwyd yn yr IMTP 2023-26. Yn gadarnhaol, o ran Gwasanaeth Canser Felindre a Gwasanaethau Gwaed a Thrawsblaniadau Cymru, gwelsom fod pob amcan/gweithred ategol yn cynnwys buddion priodol a fwriadwyd mesuradwy, ac ar y cyfan roeddent yn fesuradwy. Nid yw manteision sy'n gysylltiedig â gwella profiad a chanlyniadau defnyddwyr yn fesuradwy eto oherwydd nad yw'r Ymddiriedolaeth wedi cytuno ar fesurau perfformiad yn y maes hwn eto. Fodd bynnag, er bod amcanion ar gyfer y swyddogaethau corfforaethol a thrawsbynciol (fel digidol, gweithlu, ystadau,

cynaliadwyedd ac ansawdd) wedi'u nodi yn yr IMTP, nid oeddent yn cael eu tanategu gan gamau gweithredu penodol, ac nid oeddent yn gaeth i amser nac yn fesuradwy. Wrth dderbyn nad yw bob amser yn hawdd, byddai amcanion / camau gweithredu sylfaenol gyda'r budd a fwriedir a sut y caiff ei fesur yn helpu'r Ymddiriedolaeth i farnu a yw'r budd a fwriedir wedi'i gyflawni neu a oes angen gweithredu pellach (**Atodiad 2 R3 2022**).

- 107 Cyflwynwyd adroddiadau cynnydd chwarterol ar gyfer IMTP 2022-25 i'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad a'r Bwrdd. Mae adroddiadau cynnydd yn defnyddio sgoriau Coch, Amber, Gwyrdd (RAG) i dynnu sylw at a yw cynnydd ar y trywydd iawn, ac yn erbyn pob gweithred mae crynodeb o'r cynnydd hyd yn hyn. Lle nad oedd y ddarpariaeth ar y trywydd iawn, yn ein barn ni, ni roddodd yr adroddiadau ddigon o fanylion am yr effeithiau cysylltiedig ac a fyddai camau unioni yn dod â darpariaeth yn ôl ar y trywydd iawn neu a oedd dyddiad cau newydd wedi'i sefydlu (**Atodiad 2 R4 2022**).
- 108 Rhannwyd adroddiad cynnydd Chwarter 1 2023-2026 IMTP gyda'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad ym mis Gorffennaf 2023. Fodd bynnag, roedd yr adroddiad wedi'i gyfyngu i adrodd am gynnydd ar amcanion/a chefnogi camau gweithredu ar gyfer Gwasanaeth Canser Felindre a Gwasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau Cymru. Nid oedd yn cynnwys unrhyw un o'r amcanion ar gyfer y swyddogaethau corfforaethol a thrawsbynciol. O ystyried nad yw pob Aelod Annibynnol yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad, mae angen ystyried sicrhau bod adroddiadau cynnydd IMTP yn parhau i gael eu derbyn gan y Bwrdd llawn (fel yn achos adroddiadau cynnydd IMTP 2022-25).
- 109 Mae'r Ymddiriedolaeth yn cydnabod bod angen i adroddiadau cynnydd IMTP ddarparu naratif gwell i egluro effaith y camau gweithredu a gyflawnir ac na ddarperir ar ansawdd a pherfformiad gwasanaethau. Wrth i'r flwyddyn fynd yn ei blaen, bydd yr Ymddiriedolaeth yn ystyried sut y mae'n rhoi eglurder ynghylch a yw'r effeithiau arfaethedig wedi'u cyflawni ai peidio (**Atodiad 2 R4 2022**).

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 110 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at reoli ei hadnoddau ariannol.
- 111 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau da o hyd ar gyfer cynllunio ariannol a rheoli a monitro ei sefyllfa ariannol**.

Amcanion ariannol

- 112 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at gyflawni ei hamcanion ariannol allweddol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r sefydliad:

- cyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-23, a'r cyfnod treigl o dair blynedd o 2020-21 i 2022-23; a
  - bod ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau yn 2023-24.
- 113 Canfuom fod **yr Ymddiriedolaeth wedi cyflawni ei dyletswyddau ariannol ar gyfer 2022-2023 a'i bod yn rhagweld y bydd yn torri i fyny yn 2023-24.**
- 114 Cyflawnodd yr Ymddiriedolaeth ei dyletswyddau ariannol yn 2022-23, gan adrodd am warged bach o £76,000 ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyflawnodd yr Ymddiriedolaeth hefyd ei dyletswydd ariannol statudol i sicrhau seibiant dros gyfnod treigl tair blynedd 2020-23, gan adrodd am warged o dair blynedd gyffredinol o £155,000⁹. Roedd gwariant yr Ymddiriedolaeth ar raglenni cyfalaf yn cyd-fynd â'r dyraniad cyfalaf.
- 115 O fis 6 2023-24 (diwedd mis Medi 2023), roedd yr Ymddiriedolaeth yn rhagweld sefyllfa adennill diwedd blwyddyn. Fodd bynnag, mae hyn yn tybio bod yr holl incwm a gynllunir yn dod i law, cyflawnir targedau'r cynllun cynilo, a bod yr holl risgiau ariannol yn cael eu lliniaru yn ystod 2023-24.

Dull corfforaethol o gynllunio ariannol

- 116 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at oruchwylio a chraffu ar gynllunio ariannol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth:
- bod trefniadau cynllunio ariannol corfforaethol clir a chadarn ar waith;
  - bod y Bwrdd yn craffu ar gynlluniau ariannol yn briodol cyn iddynt gael eu cymeradwyo;
  - bod arbedion cynaliadwy, realistig, ac wedi'u costio'n gywir a chynlluniau gwella costau sydd wedi'u cynllunio i gefnogi cynaliadwyedd ariannol a thrawsnewid gwasanaethau; a
  - bod y Bwrdd yn craffu ar arbedion a chynlluniau gwella costau yn briodol cyn eu cymeradwyo.
- 117 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gadarn tuag at gynllunio ariannol.**
- 118 Cafodd Cynllun Ariannol busnes craidd yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2023-24 ei graffu gan y Pwyllgor Datblygu Strategol ym mis Chwefror 2023 a'i gymeradwyo gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2023. Mae'r cynllun yn cydnabod yr her ariannol o fewn ei amgylchedd gweithredu mewnol ac allanol. Mae'r cynllun yn seiliedig ar gyfres glir o ragdybiaethau ynghylch incwm disgwylidig yr Ymddiriedolaeth gan ei chomisiynwyr, a chyllid Llywodraeth Cymru mewn perthynas â chyfraniadau pensiwn, chwyddiant cyflog ac offer diogelu personol. Nodir risgiau ariannol i

⁹ O'r gwarged o £76,000, mae £64,000 yn ymwneud â'r Ymddiriedolaeth graidd, a'r gweddill i Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

gyflawni'r cynllun yn llwyddiannus, yn ogystal â'r camau y mae'r Ymddiriedolaeth yn eu cymryd i'w rheoli a'u lliniaru yn eu herbyn.

- 119 Ar gyfer 2023-24, gosododd yr Ymddiriedolaeth ofyniad cynilo o £1.8 miliwn, ac roedd £1 miliwn ohono yn rheolaidd ac yn £800,000 nad yw'n rheolaidd. O'r £1.8 miliwn, cafodd £1.28 ei gategoreiddio fel cynlluniau cynilo a'r cynlluniau cynhyrchu incwm balans (£530,000).
- 120 Ar ddiwedd Mis 4 2023-24, adroddodd yr Ymddiriedolaeth fod nifer o gynlluniau gweithlu a chadwyn gyflenwi wedi cael eu hasesu fel rhai na ellir eu cyflawni yn dilyn asesiad manwl. Dywedodd yr Ymddiriedolaeth, er ei bod yn parhau'n ymrwymedig i ailgynllunio gwasanaethau i ddod o hyd i effeithlonrwydd, mae'r gallu i ddeddfu newid yn heriol oherwydd y lefelau uchel o swyddi gwag a salwch. Mae'r gallu i ddod o hyd i arbedion cadwyn gyflenwi caffael wedi cael ei effeithio gan gapasiti'r tîm caffael ac amodau'r farchnad sydd wedi gweld cynnydd sylweddol mewn costau ar gyfer deunyddiau a gwasanaethau.
- 121 O ganlyniad, nodwyd cynlluniau amnewidiad rheolaidd i sicrhau bod y targed arbedion cyffredinol yn cael ei gyflawni, ac felly bydd y gyfran sy'n ymwneud â chynlluniau nad ydynt yn rhai rheolaidd yn fwy na'r hyn a gynlluniwyd yn wreiddiol.
- 122 Bydd yr Archwilydd Cyffredinol yn gwneud sylwadau pellach ar ddull y Bwrdd lechyd o nodi, cyflawni a monitro arbedion ariannol mewn darn o waith ar wahân y byddwn yn ei adrodd yn gynnar yn 2024.

Dull corfforaethol o reoli ariannol

- 123 Gwnaethom ystyried a oes gan yr Ymddiriedolaeth ymagwedd gorfforaethol gadarn tuag at oruchwylio a chraffu ar reolaeth ariannol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth:
- o reolaethau effeithiol sydd ar waith sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a Chynlluniau Archebu a Dirprwyo;
  - bod y Bwrdd yn goruchwylio'n briodol y trefniadau a'r perfformiad sy'n ymwneud â chymau gweithredu tendr sengl, taliadau arbennig, colledion, a gwrth-dwyll;
  - o drefniadau rheoli ariannol effeithiol sydd ar waith sy'n galluogi'r Bwrdd i ddeall gyrwyr costau a sut maent yn effeithio ar gyflawni amcanion strategol; a
  - chyflwynwyd datganiadau ariannol y sefydliad ar gyfer 2022-23 ar amser, nid oeddent yn cynnwys unrhyw gamddatganiadau perthnasol, a chawsant farn archwilio lân.
- 124 Canfuom fod **gan yr Ymddiriedolaeth reolaethau da o hyd ar gyfer rheoli'r defnydd o'i hadnoddau ariannol.**
- 125 Mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i fod â rheolaethau effeithiol ar waith i sicrhau cydymffurfiaeth â'i Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a'i Chynllun Archebu a Dirprwyo. Mae gwaith yn mynd rhagddo i dynhau rheolaethau sy'n ymwneud ag

incwm gan gleifion preifat. Ni wnaethom nodi unrhyw wendidau rheoli sylweddol o'n hadolygiad o ddatganiadau ariannol 2022-23 yr Ymddiriedolaeth.

- 126 Mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i adrodd yn rheolaidd i'r Pwyllgor Archwilio ar gaffael, colledion, taliadau arbennig a materion gwrth-dwyll i gefnogi goruchwyliaeth, craffu a herio effeithiol. Mae adroddiadau caffael yn parhau i nodi'n glir nifer y Gweithredoedd Tendr Sengl ac Awdurdodiadau Dyfynbrisiau Sengl a'r rhesymau pam na ddilynwyd gweithdrefnau caffael safonol.
- 127 Mae trefniadau rheoli ariannol yn effeithiol. Mae'r Ymddiriedolaeth wedi gosod cyllidebau clir a thargedau arbedion ar gyfer pob un o'r adrannau a'r swyddogaethau trawsbynciol corfforaethol. Mae gan yr Ymddiriedolaeth ddealltwriaeth dda o'i phwysau cost sydd wedi'u nodi'n glir yn ei Chynllun Ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys materion sy'n ymwneud â sicrhau bod data gweithgarwch yn cael ei ddal a'i ad-dalu¹⁰n llawn, a phwysau costau gweithredol a allai fod yn fwy nag y gellid eu rheoli fel arfer drwy bwysau rheoli cyllidebol neu drwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn yr Ymddiriedolaeth. Yn ogystal, er bod yr Ymddiriedolaeth wedi derbyn sicrwydd gan Lywodraeth Cymru y bydd yn ariannu'r gwaith o weithredu llwybrau gofal brys yr un diwrnod ar draws Gwasanaethau Canser Felindre yn ystod 2023-24, ni chafwyd cadarnhad y bydd y cyllid hwn yn gyfredol.
- 128 Yng nghyfarfod eithriadol preifat y Bwrdd ym mis Awst 2023, nododd yr Ymddiriedolaeth drefniadau monitro gwell i gryfhau rheolaethau costau mewnol mewn ymateb i'r heriau ariannol sy'n wynebu GIG Cymru.
- 129 Cyflwynodd yr Ymddiriedolaeth ddatganiadau ariannol drafft o ansawdd da i'w harchwilio erbyn dyddiad cau Llywodraeth Cymru. Trafododd y Pwyllgor Archwilio y rhain ar 26 Gorffennaf 2023. Ni nododd ein harchwiliad unrhyw gamdatganiadau perthnasol, a gwnaethom gyhoeddi barn archwilio anghymwys.

Goruchwyllo'r Bwrdd o berfformiad ariannol

- 130 Gwnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn goruchwyllo ac yn craffu ar berfformiad ariannol yn briodol. Rydym yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o:
- bod y Bwrdd yn derbyn adroddiadau cywir, tryloyw ac amserol ar berfformiad ariannol, yn ogystal â'r heriau ariannol allweddol, risgiau, a lliniaru gweithredoedd; a
  - bod y Bwrdd yn craffu ar asesiadau parhaus sefyllfa ariannol y sefydliad yn briodol.

¹⁰ Cafodd y system Cofnod Gofal Iechyd Digidol ei rhoi ar waith yn yr Ymddiriedolaeth yn 2022-23, ond bu rhai materion yn ymwneud â chofnodi'r holl ddata gweithgarwch yn gywir, ni chodir unrhyw weithgaredd na chaiff ei gasglu ei godi ar gomisiynwyr yr Ymddiriedolaeth. Ar adeg adrodd, roedd cynlluniau'n cael eu rhoi ar waith i fynd i'r afael â'r mater.

- 131 Canfuom fod **yr Ymddiriedolaeth yn parhau i gynhyrchu adroddiadau ariannol clir a hygyrch sy'n cefnogi monitro a chraffu effeithiol.**
- 132 Mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i adrodd am berfformiad ariannol ym mhob cyfarfod cyhoeddus o'r Bwrdd a chyfarfod y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformio. Mae'r Ymddiriedolaeth yn cyhoeddi'r wybodaeth hon ar ei gwefan ochr yn ochr â'i bapurau Bwrdd a phwyllgor. Mae adroddiadau cyllid yn darparu gwybodaeth amserol ac o ansawdd uchel ac yn cynnwys cymysgedd da o destun ac arddangosion i gyfleu negeseuon allweddol. Mae'r adroddiadau'n nodi sefyllfa refeniw, cyfalaf ac arbedion yr Ymddiriedolaeth, ac mae'n amlygu'n glir risgiau ariannol allweddol gyda'u gweithredoedd lliniaru cysylltiedig a'u goblygiadau cost. Rydym wedi arsylwi craffu a herio da ynghylch sefyllfa ariannol y sefydliad yng nghyfarfodydd y Bwrdd ac Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad y Pwyllgor.

Atodiad 1

Dulliau archwilio

Mae **Arddangosyn 2** isod yn nodi'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflawni'r gwaith hwn. Mae ein tystiolaeth wedi'i chyfyngu i'r wybodaeth a dynnwyd o'r dulliau a nodwyd.

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Arsylwadau	<p>Gwnaethom arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd y pwyllgorau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad; • Pwyllgor Datblygu Strategol; a • Pwyllgor Archwilio
Dogfennau	<p>Rydym wedi adolygu amrywiaeth o ddogfennau, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cylch gorchwyl y Bwrdd a'r Pwyllgor, rhaglenni gwaith, agendâu, papurau a chofnodion; • Dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Cynlluniau Dirprwyo, Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, Cofrestrau o Ddiddordeb, a Chofrestrau Rhoddion a Lletygarwch; • strategaethau a chynlluniau sefydliadol allweddol, gan gynnwys yr IMTP; • Dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol; • Adroddiadau allweddol yn ymwneud â pherfformiad sefydliadol a chyllid; • Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol; • Polisiâu a gweithdrefnau perthnasol; a • Adroddiadau a baratowyd gan y Gwasanaeth Archwilio Mewnol, Arolygiaeth Iechyd Cymru, y Gwasanaeth Gwrth-Dwyll Lleol, a chyrrff allanol perthnasol eraill.

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Cyfweiliadau	<p>Fe wnaethom gyf weld â'r Uwch Swyddogion a'r Aelodau Annibynnol canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadeirydd y Bwrdd; • Cadeirydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad; • Prif Weithredwr; a • Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Phennaeth Staff.

Atodiad 2

Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol

Mae **Arddangosyn 3** isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan yr Ymddiriedolaeth wrth weithredu argymhellion o adroddiadau asesu strwythur blaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Gwella trefniadau llywodraethu gweinyddol</p> <p>A1 Canfuom fod cyfleoedd yn parhau i'r Ymddiriedolaeth wella argaeledd papurau a dogfennau allweddol ar ei gwefan i'r cyhoedd. Mae hyn yn cynnwys cyhoeddi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • papurau cyfarfod pwyllgor coll; • y Gofrestr Rhoddion, Lletygarwch a Nawdd a'r Gofrestr Datganiadau Buddiannau; a • strategaeth ddeng mlynedd a strategaethau galluogi. <p>Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses glir a chadarn i sicrhau ei bod yn cyhoeddi papurau a dogfennau allweddol ar ei gwefan mewn modd amserol a pharhaus (Asesiad Strwythuredig 2022).</p>	<p>Gorffennwyd - Gweler paragraffau 26, 34 a 97.</p>
<p>Atgyfnerthu trefniadau ar gyfer olrhain argymhellion a wnaed gan gyrff arolygu a rheoleiddio allanol</p>	<p>Wedi ei gwblhau - gweler paragraff 92.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>A2 Nid yw'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad wedi derbyn y cofnod sy'n olrhain argymhellion sy'n ymwneud ag ansawdd a diogelwch gwasanaethau a wneir gan gyrff arolygu a rheoleiddio allanol ers dechrau 2020. Dylai'r Ymddiriedolaeth adfer y traciwr ar unwaith er mwyn galluogi'r pwyllgor i oruchwylio, craffu a herio'r cynnydd y mae'n ei wneud wrth fynd i'r afael ag argymhellion ansawdd a diogelwch ac unrhyw beth sy'n ymwneud â pherfformiad (2022).</p>	
<p>Sefydlu canlyniadau mesuradwy ar gyfer blaenoriaethau strategol</p> <p>A3 Mae'r Ymddiriedolaeth wedi trosi ei blaenoriaethau strategol i amcanion a champau gweithredu penodol yn yr IMTP 2022-25 (gan gynnwys amserlenni ar gyfer cyflawni). Dylai'r Ymddiriedolaeth geisio mynegi'r canlyniadau a fwriadwyd ar gyfer pob amcan/gweithredu strategol yn y dyfodol, gan gynnwys sut olwg fyddai ar lwyddiant (2022).</p>	<p>Parhaus - gweler paragraff 106.</p>
<p>Gwella adrodd ar ddarparu IMTP</p> <p>A4 Mae trefniadau'r Ymddiriedolaeth ar gyfer adrodd am gyflenwi'r IMTP yn rhesymol, ond mae angen iddi ddisgrifio'n well yr effaith y mae'r camau gweithredu yn ei chael. Dylai'r Ymddiriedolaeth adrodd ar effaith y camau gweithredu a gyflwynwyd hyd yma i ganiatáu i'r Bwrdd ddeall yn well i ba raddau y mae cyflawni'r IMTP yn gwneud gwahaniaeth a phenderfynu ar unrhyw gamau y mae angen eu cyflwyno i'r IMTP nesaf (2022).</p>	<p>Parhaus - gweler paragraff 107 a 109.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Gwella adrodd ar y buddion sy'n codi o fuddsoddiadau digidol</p> <p>A5 Er bod adroddiadau da ar gynnydd o ran cyflawni prosiectau a rhaglenni digidol allweddol, nid yw'r adroddiadau'n darparu asesiad o ba wahaniaeth y maent yn ei wneud, p'un a ydynt yn meddu ar ddigon o adnoddau, ac a yw digidol yn galluogi gwella gwasanaethau ehangach fel y bwriadwyd. Dylai'r Ymddiriedolaeth ystyried y ffordd orau o fonitro ac adrodd ar fanteision ei buddsoddiad digidol i ddangos i ba raddau y mae'n cyflawni'r effeithiau a'r canlyniadau a fwriadwyd (2022).</p>	<p>Cwblhawyd - Mae achosion busnes bellach yn darparu gwell eglurder o'r buddion a fwriadwyd. Mae Adroddiadau Digidol bellach yn dangos y manteision a fwriedir ar gyfer pob gweithgaredd digidol. Mae'r Ymddiriedolaeth yn datblygu ystod o ddangosyddion perfformiad digidol i helpu i fesur buddion buddsoddi digidol a dangos eu heffaith ar ansawdd, profiad a chanlyniadau.</p>
<p>Sicrwydd bwrdd a rheoli risg</p> <p>A1 Dylai'r Ymddiriedolaeth gwblhau'r gwaith o ddatblygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd yn gyflym, gan sicrhau ei bod yn cael ei hategu'n briodol gan drefniadau rheoli risg cyfoes. Yn benodol, dylai'r Ymddiriedolaeth:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) adolygu'r prif risgiau i gyflawni blaenoriaethau strategol a sicrhau bod y sicrwydd angenrheidiol wedi'i fapio a'i adlewyrchu yn Fframwaith Sicrwydd newydd y Bwrdd; b) diweddarau'r Fframwaith Rheoli Risg, gan sicrhau mynegiant clir o awydd a threfniadau risg ar gyfer cynyddu risgiau strategol a gweithredol; a c) Darparu hyfforddiant rheoli risg i staff ac aelodau'r Bwrdd ar newidiadau canlyniadol i'r Fframwaith Rheoli Risg (2019). 	<p>Parhaus - gweler paragraff 69 i 71.</p> <p>Wedi ei gwblhau - gweler paragraff 75.</p> <p>Wedi ei gwblhau - gweler paragraff 75.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Archwiliad clinigol</p> <p>A5a Dylai'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad adolygu a chymeradwyo cynlluniau archwilio clinigol, gan sicrhau bod cynlluniau archwilio clinigol yn mynd i'r afael ag unrhyw risgiau i gyflawni blaenoriaethau strategol a risgiau sefydliadol (2018).</p>	<p>Wedi'i gwblhau - Mae'r Cynllun Archwilio Clinigol, sy'n cwmpasu Gwasanaeth Cancer Felindre a Gwasanaeth Gwaed a Thrawsblaniadau Cymru, yn cael ei dderbyn a'i gymeradwyo bob blwyddyn gan y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad. Cymeradwywyd Cynllun Archwilio Clinigol 2023-24 yn ei gyfarfod ym mis Mai 2023.</p> <p>Rhoddodd Adolygiad Archwilio Clinigol Gwasanaeth Cancer Felindre (Ionawr 2023) sicrwydd rhesymol, a nododd achosion lle defnyddiwyd archwiliad clinigol i liniaru risgiau. Mae trefniadau priodol i nodi a chymeradwyo archwiliadau i'w cynnwys yn y cynllun.</p>
<p>Archwiliad clinigol</p> <p>A5b Dylid gwneud gwelliannau i gynnwys adroddiadau archwilio clinigol gan VCC a WBS i nodi'n glir canfyddiadau'r archwiliad, unrhyw risgiau a champau gweithredu cysylltiedig ar gyfer gwella a dilyniant (2018).</p>	<p>Cwblhawyd - Mae'r Adroddiad Archwilio Clinigol blynyddol yn rhoi trosolwg o weithgarwch archwilio clinigol a wneir yng Ngwasanaeth Cancer Felindre a Chanolfan Gwasanaeth Gwaed a Thrafnidiaeth Cymru. Derbyniodd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad yr Adroddiad Archwilio Clinigol diweddaraf ym mis Gorffennaf 2023. Mae'r adroddiad yn cynnwys crynodeb o bob archwiliad, y canlyniadau/cynnydd a wnaed, meysydd o arfer da neu welliant a nodwyd ac argymhellion.</p>

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
<p>Archwiliad clinigol</p> <p>A5c Dylai'r Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch sicrhau ei hun bod canfyddiadau archwilio clinigol yn cael sylw (2018).</p>	<p>Darganfu Adolygiad Archwilio Clinigol Gwasanaeth Canser Felindre (Ionawr 2023) er bod mecanweithiau ar gyfer monitro, gweithredu / gwireddu budd-daliadau yn bodoli, roedd cyfleoedd i wella craffu a goruchwyllo ar lefel pwyllgorau. Nid yw'n glir ar hyn o bryd sut mae'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad yn cael sicrwydd bod canfyddiadau archwilio yn cael sylw a bod dysgu'n cael ei rannu. Rydym yn deall y bydd y Grŵp Ansawdd a Diogelwch Integredig yn ceisio gwella triongli canfyddiadau canlyniadau archwilio clinigol ar draws yr Ymddiriedolaeth a sicrhau bod mecanweithiau sicrwydd priodol a threfniadau uwchgyfeirio i'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Pherfformiad.</p>
<p>Archwiliad clinigol</p> <p>A5d Dylai'r Pwyllgor Archwilio egluro sut mae'n sicrhau ei hun bod y swyddogaeth archwilio glinigol yn effeithiol (2018).</p>	<p>Wedi'i gwblhau - Derbyniodd y Pwyllgor Archwilio y Cynllun Archwilio Clinigol a'r Adroddiad Archwilio Clinigol, yn fwyaf diweddar ym mis Ebrill 2023 a Gorffennaf 2023 yn y drefn honno. Nodwyd trefniadau a chyfrifoldebau archwilio clinigol yn yr adroddiad Archwilio Clinigol.</p> <p>Ym mis Ionawr 2023, derbyniodd y Pwyllgor Archwilio adolygiad Archwilio Clinigol Gwasanaeth Canser Felindre hefyd.</p>

Atodiad 3

Ymateb sefydliadol i argymhellion archwilio

Mae Arddangosyn 4 yn nodi ymateb Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Felindre i'n hargymhellion archwilio

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A1	Tryloywder busnes y Bwrdd Anaml y bydd yr Ymddiriedolaeth yn rhoi cyhoeddusrwydd i'w chyfarfodydd Bwrdd ar ei sianeli cyfryngau cymdeithasol. Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses i sicrhau bod negeseuon atgoffa mwy aml am gyfarfodydd Bwrdd yn cael eu postio ar y cyfryngau cymdeithasol.	Mae gan y timau Llywodraethu a Chyfathrebu broses gyfarfod bwrdd cyn yr Ymddiriedolaeth i gadarnhau'r cynllun cyfathrebu ar gyfer hyrwyddo'r cyfarfodydd a fydd yn cynnwys negeseuon trwy sianeli digidol allanol a mewnol yr Ymddiriedolaeth. Bydd negeseuon yn cael eu hyrwyddo bythefnos ymlaen llaw ac yn y cyfnod cyn y cyfarfod.	Wedi'i gwblhau	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Phennaeth Staff

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A2	<p>Tryloywder busnes y Bwrdd Nid yw'r Ymddiriedolaeth yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r hyn sydd i'w drafod yng nghyfarfodydd preifat y Bwrdd neu bwyllgor nac yn cyhoeddi crynodebau o'r hyn a drafodir. Dylai'r ymddiriedolaeth:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gynnwys rhestr o'r eitemau sydd i'w trafod mewn sesiynau preifat ar agendâu cyfarfod cyhoeddus y Bwrdd a'r pwyllgor; a • darparu crynodebau byr (a'u cyhoeddi) o drafodaethau preifat y Bwrdd a'r Pwyllgor. 	<p>Mae adnewyddu'r Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol yn cynnwys diwygiadau i ddogfennaeth ysgrifenyddiaeth y cyfarfod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae'r templed agenda diwygiedig yn cynnwys eitem ar yr agenda, 'Crynodeb o'r cyfarfod Bwrdd neu Bwyllgor PREIFAT / RHAN B a gynhaliwyd ar DD/MM/BBBB' • Crynodeb byr i'w gynnwys yn Adroddiad y Cadeirydd (ar gyfer Bwrdd yr Ymddiriedolaeth) neu adroddiadau Uchafbwyntiau'r Pwyllgor 	<p>Diwedd mis Mawrth 2024</p> <p>Diwedd mis Mawrth 2024</p>	<p>Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Phennaeth Staff Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Phennaeth Staff</p>

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A3	<p>Tryloywder busnes y Bwrdd Cyhoeddir cofnodion pwyllgor ar wefan yr Ymddiriedolaeth pan gânt eu cynnwys mewn papurau ar gyfer y cyfarfod nesaf, fel arfer deufis yn ddiweddarach. Dylai'r Ymddiriedolaeth gyhoeddi cofnodion heb eu cadarnhau cyn gynted â phosibl ar ôl cyfarfodydd pwyllgor, yn dilyn gwirio cywirdeb, wrth barhau i gadw cadarnhad llawn o gywirdeb aelodau'r pwyllgor yn y cyfarfod canlynol.</p>	<p>Mae gan ddiweddariad Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol amserlen ar gyfer cwblhau cofnodion DRAFFT HEB EU CADARNHAU o'r cyfarfod blaenorol, sef 16 diwrnod gwaith ac yna pum diwrnod gwaith i ganiatáu i gyfieithiadau Cymraeg er mwyn gallu uwchlwytho'r fersiynau Cymraeg a Saesneg ar yr un pryd. Bydd cofnodion DRAFFT HEB EU CADARNHAU yn cael eu cyhoeddi o fewn 22 diwrnod gwaith i'r Bwrdd neu'r Pwyllgor.</p>	Diwedd mis Mawrth 2024	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Phennaeth Staff

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A4	<p>Adroddiadau Bwrdd a phwyllgor Ym mhapurau clawr y Bwrdd a'r pwyllgor, nid yw'r crynodeb o drafodaethau blaenorol a gynhaliwyd ar wahân ddim yn aml yn gwneud yn glir beth oedd y canlyniad ac a oes unrhyw gamau cytunedig wedi'u gweithredu. Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses i sicrhau bod crynodebau o drafodaethau blaenorol yn cynnwys y camau gweithredu y cytunwyd arnynt o ganlyniad, ac a ydynt wedi cael eu gweithredu.</p>	<p>Mae gan y Templed Adroddiad Bwrdd/Pwyllgor diwygiedig adran 'Llwybr Llywodraethu' sy'n rhestru enwau'r fforymau blaenorol ac wedi'u dyddio ynghyd â chrynodeb a chanlyniad trafodaethau llywodraethu blaenorol.</p> <p>Bydd y Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol diwygiedig yn cael ei ddiweddarau i sicrhau bod templed Adroddiad y Bwrdd/Pwyllgor yn cael ei diweddarau yn yr adran Llwybr Llywodraethu i adlewyrchu crynodeb a chanlyniad unrhyw drafodaethau blaenorol gan awdur yr adroddiad a'i lofnodi gan y Noddwr/ Arweinydd Gweithredol.</p>	Diwedd mis Mawrth 2024	Rheolwr Llywodraethu Corfforaethol

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A5	<p>Sicrwydd risg gweithredol Nid oedd papurau clawr diweddar ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cynnwys y rhesymau pam nad yw rhai risgiau bellach yn cael eu cynnwys. Mae hyn yn golygu nad oes gan aelodau cyfarfod unrhyw sicrwydd bod y rheswm dros hepgoriadau yn ganlyniad i liniaru risg yn cael effaith gadarnhaol. Yng nghlawr adroddiadau'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn y dyfodol, dylai'r Ymddiriedolaeth roi crynodeb o'r rhesymau pam y tynnwyd risgiau o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol.</p>	<p>Bydd papur clawr y Gofrestr Risg yn cynnwys gwybodaeth olrhain ychwanegol am risgiau, h.y.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • newydd gyda rheswm dros ei gynnwys; • wedi ei symud gyda chyfiawnhad dros ei ddileu; a • wedi ei adolygu gyda rheswm dros adolygu. 	Diwedd mis Ionawr 2024	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol a Phennaeth Staff

Cyf	Argymhelliad	Ymateb sefydliadol	Dyddiad cwblhau	Swyddog cyfrifol
A6	<p>Adroddiadau Bwrdd a phwyllgor Yn aml, mae adroddiadau, papurau a chyflwyniadau'r Bwrdd a'r pwyllgor yn fanwl ar waith, ac yn canolbwyntio ar weithgareddau, ond yn darparu llai o eglurder ar effeithiau mentrau neu gamau a gymerir. Dylai'r Ymddiriedolaeth sefydlu proses i sicrhau bod Arweinydd Gweithredol noddwyr yn adolygu i sicrhau bod adroddiadau, papurau a chyflwyniadau yn canolbwyntio ar faterion ac effeithiau allweddol.</p>	<p>Mae adnewyddu'r Llawlyfr Llywodraethu Corfforaethol yn eglur mewn perthynas â chyfrifoldebau'r awdur adroddiad a'r Arweinydd Gweithredol ynghylch cynnwys a ffocws yr adroddiad.</p>	Diwedd mis Mawrth 2024	Pob Cyfarwyddwr Gweithredol

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.